

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ
THỜI HẠN THÁNG**

(Từ ngày 01/12/2023 đến ngày 31/12/2023)

1. Thông báo tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp tháng qua

Trong tháng 11/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 80-90%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 438-467°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 65-73mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu dao động trong khoảng 21-73mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 26-28°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 21-22°C; nhiệt độ trung bình từ Thanh Hóa – Quảng Bình phổ biến cao hơn TBNN từ 1,0-1,5°C, có nơi cao hơn, từ Quảng Trị đến Thừa Thiên Huế xấp xỉ đến cao hơn từ 0,5-1,0°C so với TBNN. Tổng lượng mưa tại khu vực Bắc Trung Bộ phân bố không đồng đều; khu vực từ Thanh Hóa – Nghệ An phổ biến thấp hơn 30-60% so với TBNN; khu vực từ Hà Tĩnh – Quảng Trị phổ biến xấp xỉ đến cao hơn TBNN từ 30-60%, có nơi cao trên 80%.

Trong tháng 11/2023, khu vực đã xuất hiện các đợt mưa lớn diện rộng từ các ngày 07-08/11, 13-18/11 và 23-26/11, nguyên nhân chủ yếu là do ảnh hưởng của các đợt KLL kết hợp với nhiều động gió Đông gây mưa vừa, mưa to đến rất to. Trong tháng 11, khu vực đã xuất hiện 2 đợt KKL vào các ngày 06/11 và 12/11 được tăng cường vào ngày 16; trong đó, đợt KKL ngày 12/11 có cường độ mạnh đã ảnh hưởng đến hầu khắp khu vực Bắc Trung Bộ. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp tháng qua (01-30/11/2023)

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 11
Độ ẩm không khí (%)	83,5-89,3	72,3-90,1	82,6-91,1	79,6-90,1
Nhiệt độ tối cao (°C)	29,6-30,4	24,4-26,3	24,8-26,3	26,4-27,7
Nhiệt độ tối thấp (°C)	23,7-24,1	17,9-21,2	20,7-21,1	20,9-22,0
Tích ôn hữu hiệu (°C)	187,3-193,7	121,2-146,5	123,9-128,5	437,7-466,6
Mưa hữu hiệu (mm)	1,9-28,2	15,4-23,5	3,3-29,5	20,6-73,0
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	26,2-28,6	20,1-23,8	18,4-20,6	64,7-73,0

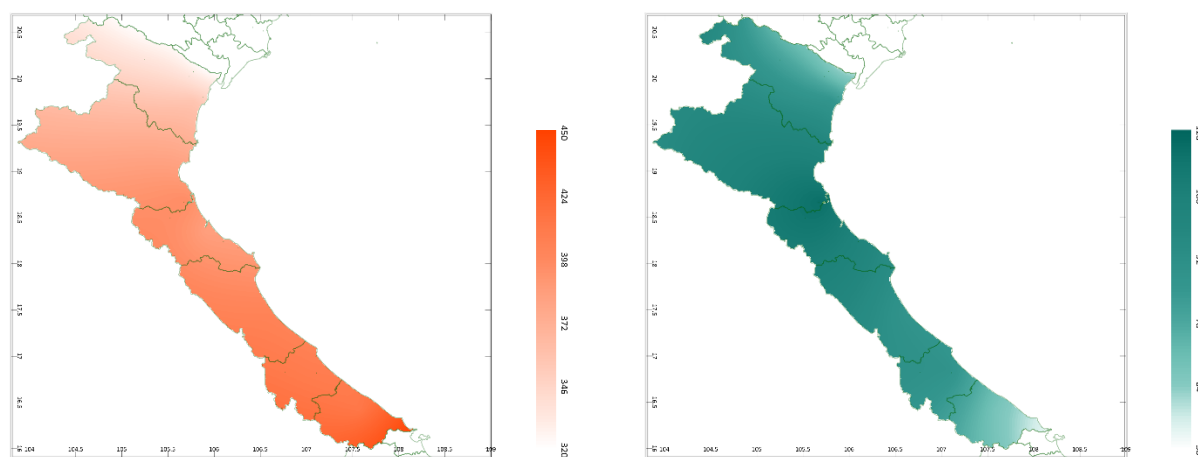
Trong tháng 11, thời tiết của khu vực có nhiều ngày có mưa lớn với lượng mưa tập trung chủ yếu tại các tỉnh phía Nam của khu vực khiến cho độ ẩm đất tại các tỉnh này luôn ở mức cao gây khó khăn cho công tác làm đất để chuẩn bị gieo cấy lúa vụ Đông Xuân 2023-2024. Riêng tỉnh Thanh Hóa, hầu hết các ngày trong tháng 11 tại Thanh Hóa luôn có lượng mưa tương đối thấp, nhiều ngày không có mưa giúp cho việc cày ải, phơi đất để chuẩn bị xuống giống gieo cấy lúa Đông Xuân diễn ra thuận lợi.

Cây ăn quả có múi trong các giai đoạn phát triển quả - quả già – thu hoạch. Trong tháng 11, khu vực Bắc Trung Bộ xuất hiện nhiều ngày có mưa lớn với lượng mưa tập trung chủ yếu tại các tỉnh thuộc phần phía Nam của khu vực, trong đó đáng chú ý là đợt mưa lớn kèm theo dông lốc xảy ra từ ngày 13-16/11, tại các tỉnh Hà Tĩnh, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế đã gây ra tình trạng ngập úng cho nhiều diện tích cây ăn quả có múi trong khu vực, một số diện tích cây ăn quả bị thiệt hại hoàn toàn (trong đó, nặng nhất là tỉnh Quảng Trị với khoảng 125ha cây ăn quả và hoa màu bị thiệt hại). Bên cạnh đó, tình trạng mưa lớn xảy ra liên tiếp khiến cho độ ẩm đất tại các tỉnh từ Nghệ An – Thừa Thiên Huế luôn ở mức cao khiến cho quá trình phát triển của cây ăn quả bị ảnh hưởng gây ra các hiện tượng rụng quả, nứt quả... đồng thời điều kiện độ ẩm đất quá cao khiến cho nhiều loại nấm bệnh phát triển và gây ra các bệnh như bệnh vàng lá thối rễ, bệnh thán thư, bệnh muội đen, bệnh ghẻ sẹo... Riêng đối với tỉnh Thanh Hóa, trong tháng 11, tổng lượng mưa tại tỉnh này tương đối thấp, đã tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình thu hoạch các diện tích quả có múi đã chín. Tuy nhiên, trong điều kiện thời tiết hanh khô và có mưa không đáng kể, nhu cầu về nước cho cây ăn quả có múi không được đảm bảo gây ảnh hưởng đến quá trình sinh trưởng cũng như chất lượng của quả có múi thành phẩm khi thu hoạch.

Rau màu ở các giai đoạn gieo trồng - cây con – phát triển thân lá – thu hoạch. Trong tháng 11, thời tiết của khu vực Bắc Trung Bộ có sự phân hóa rõ rệt. Tại tỉnh Thanh Hóa, trong cả tháng 11, thời tiết tại đây phổ biến ít mưa, ngày có nắng nhẹ đã tạo điều kiện thuận lợi cho công tác thu hoạch các diện tích rau đã đạt thành phẩm; tuy nhiên, cũng do lượng mưa trong tháng tại đây tương đối thấp nên đã ảnh hưởng đến công tác chăm sóc cây rau (đặc biệt là thiếu nước) khiến cho năng suất, chất lượng và sản lượng rau bị sụt giảm. Trong khi

đó, đối với các tỉnh từ Hà Tĩnh – Thừa Thiên Huế, nhiều ngày trong tháng 11 có mưa với lượng mưa tương đối cao, trong đó đáng kể là đợt mưa từ ngày 13-16/11, trên địa bàn các tỉnh Hà Tĩnh, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế đã xảy ra mưa lớn kèm theo dông lốc (trong ngày 14/11, trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đã có nơi ghi nhận lượng mưa trên 600mm) gây ra tình trạng ngập úng ở nhiều nơi và gây thiệt hại hoàn toàn cho nhiều diện tích rau màu trong khu vực (trong đó, Hà Tĩnh thiệt hại 120ha hoa màu, Quảng Trị thiệt hại 125ha bao gồm cả cây ăn quả và hoa màu). Trong tháng, bệnh thối nhũn, bệnh lở cổ rễ là các đối tượng gây hại chủ yếu trên cây rau các loại; bên cạnh đó còn có các đối tượng khác như sâu xanh, sâu khoang, bọ nhảy, rầy mềm, bệnh thán thư, bệnh sương mai...

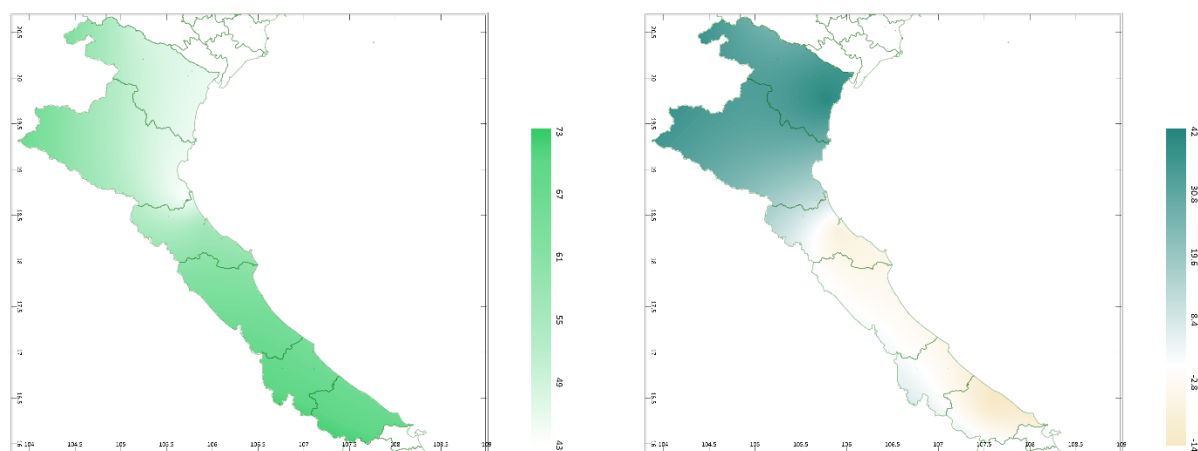
2. Dự báo khí tượng nông nghiệp (từ ngày 01/12/2023 đến ngày 31/12/2023)

a) Tổng tích ôn hữu hiệu tháng

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

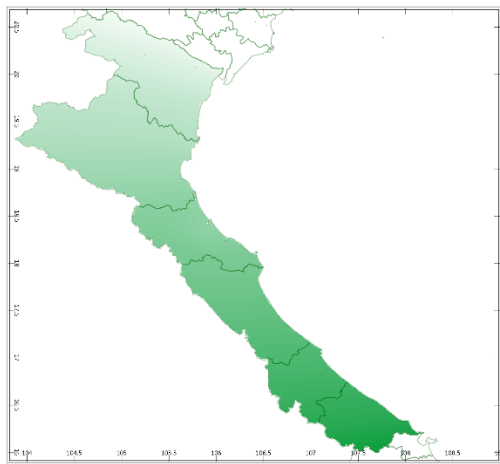
Hình 1: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu

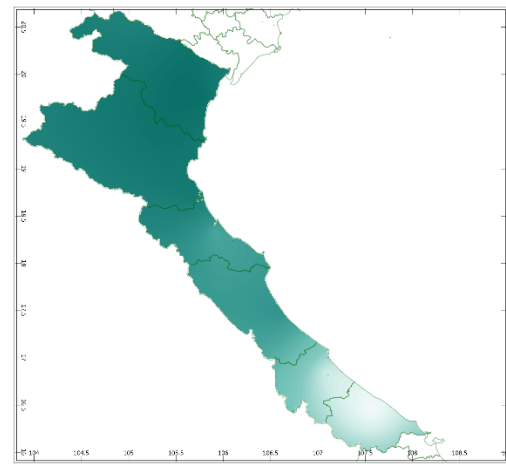
a) Tổng lượng mưa hữu hiệu tháng

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 2: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu

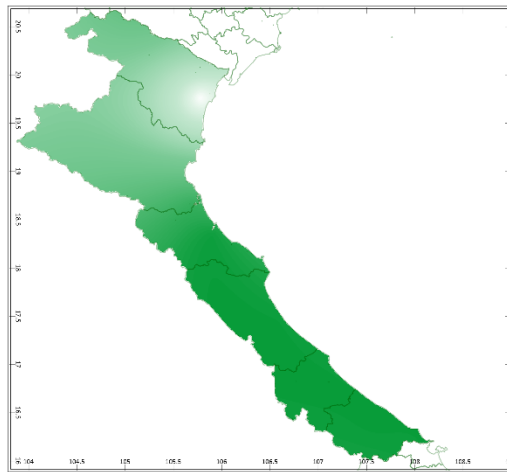

a) Bốc thoát hơi tiềm năng

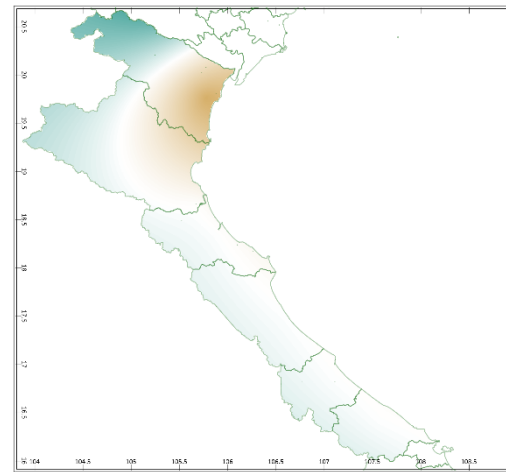

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 3: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng

a) Độ ẩm đất

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 4: Bản đồ độ ẩm đất

Trong tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 22-24°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 19-21°C, tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 146-165°C, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 113-141°C, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 95-125°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy trong tháng) trên toàn khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 68-116°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 14-19mm, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 16-31mm, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 12-22mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng mưa hữu hiệu tại các tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An có xu thế cao hơn

cùng kỳ từ 12-41mm; Các tỉnh còn lại trong khu vực, tổng tích ôn hữu hiệu có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 3-13mm.

Độ ẩm đất trong tháng 12/2023 dao động trong khoảng 16-99%. So với cùng kỳ năm trước, độ ẩm đất tại các tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 1-56%; Các vùng còn lại trong khu vực, độ ẩm đất có xu thế cao hơn cùng kỳ khoảng 1%.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng dao động trong khoảng 59-68mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trên toàn khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 1,5-4,8mm.

Độ ẩm không khí tháng 12/2023 dao động trong khoảng 86-91%.

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 12
Độ ẩm không khí (%)	84,2-91,4	87,2-90,4	85,6-91,2	86,1-91,0
Nhiệt độ tối cao (°C)	24,2-26,9	21,6-24,4	20,0-22,47	22,0-23,9
Nhiệt độ tối thấp (°C)	21,0-22,1	19,4-22,4	17,3-20,8	19,3-21,4
Tích ôn hữu hiệu (°C)	146,4-164,8	113,2-141,4	94,5-125,0	356,8-412,8
Mưa hữu hiệu (mm)	14,4-19,3	16,1-31,1	12,4-21,5	43,8-67,6
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	21,6-24,3	19,1-21,9	18,5-21,5	59,3-67,6
Độ ẩm đất (%)	16,1-98,8			

3. Cảnh báo khả năng tác động đến sản xuất nông nghiệp

Nhiệt độ trung bình tháng 12/2023 tại khu vực cao hơn so với TBNN từ 1,0-2,0°C; Tổng lượng mưa phổ biến ở mức thấp hơn so với TBNN từ 15-30mm, có nơi cao hơn. Trong tháng 12 vẫn có khả năng xuất hiện bão/ATNĐ trên khu vực Biển Đông và có thể ảnh hưởng đến khu vực nước ta. Trong tháng 12/2023, không khí lạnh tiếp tục gia tăng về tần suất; tuy nhiên, cường độ các đợt KKL có xu hướng hoạt động yếu hơn so với TBNN cùng thời kỳ; các đợt mưa vừa, mưa to vẫn tiếp tục có khả năng xảy ra ở khu vực Bắc Trung Bộ. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Tháng 12, lúa Đông Xuân trà sớm bắt đầu xuống giống – gieo mạ. Ở giai đoạn gieo mạ, cây lúa cần độ ẩm đất ở trạng thái bão hòa để quá trình mọc mầm, ra rễ, phát triển thân lá trên cây lúa diễn ra thuận lợi. Dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 12 dao động trong khoảng 44-68mm, độ ẩm đất trên khu

vực dự báo đạt từ 16-99%. Đối với các tỉnh từ Hà Tĩnh - Thừa Thiên Huế, độ ẩm đất trong tháng 12 dự báo đạt từ 97-99%, mặc dù chưa đạt đến trạng thái bão hòa của độ ẩm đất, tuy nhiên, về cơ bản mức độ chênh lệch không đáng kể, do đó cây mạ vẫn có khả năng phát triển tốt. Đối với 2 tỉnh Thanh Hóa và Nghệ An, dự báo độ ẩm đất tại 2 tỉnh này trong tháng 12 lần lượt đạt 16% và 87%, thấp hơn độ ẩm đất phù hợp đối với cây lúa trong giai đoạn này; vì vậy trong quá trình chăm sóc, người dân cần chủ động tưới thêm nước bổ sung cho cây mạ (đặc biệt là các diện tích mạ tại tỉnh Thanh Hóa). Trong tháng 12, sâu bệnh hại trên cây mạ không đáng kể.

Trong tháng 12, cây ăn quả có múi tiếp tục trong các giai đoạn phát triển quả - quả chín - thu hoạch. Trong giai đoạn phát triển quả - thu hoạch, độ ẩm đất phù hợp cho cây ăn quả có múi dao động trong khoảng 60-80%. Trong tháng 12, dự báo lượng mưa trên khu vực có sự phân bố không đồng đều theo cả không gian và thời gian, mưa nhiều xảy ra tập trung chủ yếu trong tuần đầu tiên của tháng và tập trung tại các tỉnh phía Nam (Quảng Trị, Thừa Thiên Huế); độ ẩm đất trên khu vực trong tháng 12 đạt từ 16-99%. Tại tỉnh Thanh Hóa, dự báo độ ẩm đất trong tháng 12 chỉ đạt 16%, thấp hơn độ ẩm đất phù hợp với cây ăn quả có múi nên cần chủ động tưới thêm nước bổ sung để đảm bảo cho cây ăn quả có múi phát triển khỏe mạnh, đảm bảo cho chất lượng và sản lượng quả có múi thành phẩm khi thu hoạch. Đối với các tỉnh còn lại trong khu vực, trong điều kiện độ ẩm đất cao, quá trình phát triển trên cây ăn quả có múi sẽ bị ảnh hưởng (đặc biệt là hô hấp của bộ rễ). Do đó, trong quá trình chăm sóc, người dân cần chú ý: tiếp tục cải tạo hệ thống thoát nước, theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết để chủ động tiêu thoát nước kịp thời khi có mưa lớn (đặc biệt là tỉnh Thừa Thiên Huế) nhằm hạn chế tối đa tình trạng ngập úng trên cây ăn quả có múi sẽ gây ảnh hưởng lớn đến hoạt động của bộ rễ đồng thời kéo theo nhiều loại nấm bệnh phát triển. Sau khi mưa tạnh, nước trong vườn rút cạn, cần hạn chế đi lại trong vườn và phải chờ đến khi đất trở nên khô ráo hơn mới tiến hành xới nhẹ đất phá váng nhằm giúp oxy dễ dàng xâm nhập sâu vào trong lòng đất, giúp đất thông thoáng khí, tạo điều kiện cho bộ rễ của cây nhanh chóng phục hồi; bên cạnh đó, nhằm giúp cây ăn quả có múi nhanh chóng phục hồi sau ngập úng, cần bón bổ sung thêm phân bón vi lượng nhằm cung cấp nguồn dinh dưỡng giúp cây ăn quả có múi nhanh chóng phục hồi; tiến hành cắt bỏ những cành bị gãy không còn khả năng phục hồi, cành sâu bệnh, cành trong tán để giảm tải áp lực nuôi dưỡng cho

cây. Các đối tượng sâu bệnh hại cần chú ý trên cây ăn quả có múi trong tháng 12: ruồi đục quả; bệnh muội đen, bệnh chảy gôm, bệnh loét, bệnh ghẻ sọc, bệnh vàng lá thối rễ, bệnh vàng lá gân xanh...

Rau màu trong tháng 12 tiếp tục trong các giai đoạn gieo trồng - cây con - phát triển thân lá - thu hoạch. Độ ẩm đất thích hợp cho cây rau các loại sinh trưởng và phát triển dao động trong khoảng 70-85%. Trong tháng 12, dự báo một số nơi trên khu vực có khả năng xảy ra mưa to (Quảng Trị, Thừa Thiên Huế), độ ẩm đất trên khu vực trong tháng 12 đạt từ 16-99%. Có thể nhận thấy, độ ẩm đất trên hầu hết khu vực trong tháng 12 cao hơn độ ẩm thích hợp cho rau màu (trừ tỉnh Thanh Hóa); do đó, để đảm bảo cho cây rau phát triển khỏe mạnh và hạn chế tối đa tác động tiêu cực của úng nước gây ra, người dân cần chú ý: đối với các diện tích rau đã đến thời kỳ thu hoạch, cần tập trung thu hoạch triệt để, giảm thiệt hại do mưa lớn; đối với những diện tích rau đang trong giai đoạn cây con - phát triển thân lá, cần lên cao luống và chủ động khơi thông dòng chảy, tạo sẵn các đường thoát nước xung quanh ruộng để kịp thời tiêu nước khi có mưa lớn xảy ra, nhằm hạn chế tối đa tình trạng ngập úng gây tổn thương đến hoạt động của bộ rễ từ đó gây ảnh hưởng đến quá trình sinh trưởng và phát triển của cây rau; ngay sau khi nước trong ruộng được rút cạn và đất trở nên khô ráo hơn, cần xới nhẹ đất để phá váng và giúp đất thoáng khí tạo điều kiện cho bộ rễ nhanh chóng phục hồi; tiến hành làm giàn và gia cố lại giàn đối với những loại rau thân leo như cà chua, dưa leo, bầu, bí, đậu đũa... kết hợp tỉa bỏ bớt những cành lá đã già - sâu bệnh - sát gốc... đồng thời dọn sạch cỏ dại xung quanh gốc để hạn chế sự trú ngụ của các đối tượng sâu bệnh hại, giúp tán cây và bề mặt đất thông thoáng nhằm giúp giảm độ ẩm của đất và hạn chế tình trạng đổ ngã của cây về sau. Riêng đối với tỉnh Thanh Hóa, dự báo độ ẩm đất trong tháng 12 đạt 16%, thấp hơn rất nhiều so với đối độ ẩm thích hợp đối với cây rau các loại; do đó, trong quá trình chăm sóc, người dân cần chú ý chủ động tưới thêm nước bổ sung cho cây rau; bên cạnh đó, cần thường xuyên làm sạch cỏ dại, tủ gốc bằng rơm rạ/cỏ khô/nilong khi gieo trồng để hạn chế sâu bệnh hại trú ngụ cũng như giảm thiểu lượng nước bị bốc hơi giúp giữ ẩm cho đất; định kỳ bón phân bổ sung để giúp cây rau sinh trưởng khỏe mạnh và tăng khả năng chống chịu với điều kiện ngoại cảnh bất lợi. Trong tháng tới, các đối tượng như: sâu tơ, sâu xanh, sâu khoang, bọ nhảy, rầy mềm, bọ phấn trắng, bệnh chết cây con, bệnh lở

cổ rễ, bệnh sương mai... có khả năng tiếp tục gây hại cho nhiều vùng trồng rau trong khu vực.

Trong tháng 12, trên vùng Biển Đông vẫn có khả năng xuất hiện bão/ATNĐ và có thể ảnh hưởng đến khu vực Bắc Trung Bộ. Do đó, người dân cần theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, thường xuyên cập nhật các thông tin dự báo về bão/ATNĐ (đường đi, quỹ đạo, phạm vi ảnh hưởng, cường độ...) để chủ động có các biện pháp ứng phó kịp thời nhằm hạn chế tối đa thiệt hại có thể xảy ra do bão/ATNĐ.

Tin phát ngày: 01/12/2023

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 01/01/2024

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng